

I N F O R M A C E O C H A R T Ě 7 7

ročník jedenáctý (1988) - č.1

.....

Deset let Informací o Chartě 77	2
Dokument Charty 77/80/87 Noví signatáři	3
2/88 Výzva k solidaritě s Rumunskem	4
3/88 Dopis KBSE ve Vídni	4
Rozhovor s Milošem Hájkem	5
Dopis Petra Krejčího redakci Infochu	7
Václav Benda: Protizákonné praktiky StB	7
O hladovce za politické vězně - žádost o amnestii	8
39 občanů k manifestaci na Staroměstském náměstí	9
Michal Bílý: Advent v NDR	9
Z materiálů FIDH	12
V samizdatu nově vyšlo....	15
Krátké zprávy: Setkání se členem kongresu USA - IGFM na helsinské konferenci ve Vídni - Protest IHF - Založení Chelčického ceny - Beseda ve Vizovicích - Případ E.Kulky pokračuje - K.Srp na svobodě - Stížnost V.Šilhána - Policejní zadržování v Den lidských práv - Stížnost V.Palikána - Protest zakladatelů SPUSA - O.Hoch žádá o milost	16 - 19
Sdělení VONS č.718	19
Vyjádření J.Dusa a M.Rejchrt (došlo po uzávěrce)	20

.....

Datum posledního textu, zařazeného do tohoto čísla: 10.1.1988

.....

Informace o Chartě 77 vydává nezávislá redakční skupina signatářů

Charty 77

Petr Uhl, Anglická 8, 120 00 Praha 2

Deset let Informací o Chartě 77

Dnes je tomu deset let, co vyšlo první číslo Informací o Chartě 77. Infoch - tento nelibozvučný název se po čase větil - se vyvinul ze situačních zpráv o Chartě 77, vydávaných v průběhu roku 1977, pro Chartu tak bouřlivého. Tvrdá policejní perzekuce, uvěznění několika signatářů Charty 77 včetně jejího mluvčího Václava Havla a úmrtí jejího dalšího mluvčího Jana Patočky - to byly podmínky, v nichž Charta sváděla svůj málo nadějný zápas o prosté přežití. V létě 1977 bylo dotázáno asi 90 % tehdejších signatářů (všichni dostupní), zda souhlasí s některými změnami, jež se jevily tak naléhavě potřebné. Téměř všichni byli pro to, aby se počet mluvčích opět doplnil na tři a aby se mluvčí v této funkci střídali. Další návrhy - zřízení zástupců Charty 77 mimo Prahu a vydávání informačního bulletinu Charty - nezískaly potřebný konsensus. Proto založení Infochu bylo východiskem z nouze, hodnocené některými chartisty zpočátku dokonce jako "partyzánská akce".

První rok -1978- vycházely informace o Chartě 77 anonymně, bez uvedení vydavatele. Jménem a adresou byly opatřeny až na jaře 1979, krátce před mým uvězněním pro činnost ve VONS. Šťastná náhoda chtěla tomu, že mocenské orgány se rozhodly uspořádat proces s VONS tak, aby se přitom co nejméně připomínala Charta 77, s níž byl ovšem VONS ideově a personálně spjat. Možná také proto se vydávání Informací o Chartě, majících Chartu přímo v titulu, nedostalo do obžaloby a do rozsudku. Infochy vycházely dále pod mým jménem a po další léta mého věznění do roku 1984 pod jménem mé ženy. Můj dík za to, že se Infoch udržel i v dobách nejtvrdějších, tj. v letech 1981-2, patří především jí. Patří také dalším spolupracovníkům - a byly jich za deset let desítky a někteří pracovali či pracují v redakci nebo při technickém zajišťování výroby a distribuce dlouhá léta. Řečeno s Chartou, až se "společenská politická klima zcela promění", napíšu paměti a tehdy snad už bude doba, kdy všechny spolupracovníky bude možno uvést jmény. Dnes se to neodvažují udělat ani v případě těch, kteří žijí v exilu.

Označení "nezávislá redakční skupina signatářů Charty 77" má tedy dvojitý význam: Infoch je periodikem nezávislým jak na státní moci a oficiálních institucích, tak na Chartě a jejích mluvčích. Mení to informační bulletin Charty 77, nýbrž to jsou informace o Chartě.

Přes drobné neshody nebyl vztah redakce Infochu a již tři desítek dosavadních mluvčích Charty 77 nikdy konfliktní. Od začátku jsme publikovali všechny dokumenty Charty 77 v plném znění - s jedinou výjimkou dokumentu č.15, vydaného v r.1978, na jehož délku nám tehdy nestačily síly. V plném znění uveřejňujeme rovněž všechna sdělení VONS. Snažíme se informovat o všech - v současné době se rozvíjejících - iniciativách a hnutích především na poli obrany lidských práv, ale také o kultuře, o nezávislé literatuře a publicistice, o ekologii, o náboženských poměrech a situacích v církvích, o mírovém úsilí, o mezinárodních stycích nezávislých hnutí, o problémech národnostních a jiných menšin atd. Často to jsou spíše zprávy o represáliích a šikanách orgánů státní moci než o vlastní nezávislé činnosti. Referujeme o nich v naději, že poukázáním na konkrétní porušování lidských práv, zvláště podaří-li se uplatnit informaci v mezinárodním měřítku, se represe zmírní, buď v případě, jemuž se věnujeme, nebo v budoucnu.

Infoch má i mezinárodní význam. Je pramenem pro nezávislou publicistiku a informátorem nezávislých hnutí v některých sousedních zemích, zejména v Polsku. Na Západě ho odebírají univerzity, ústavy, knihovny, vědecká pracoviště, různé organizace usilující o dodržování lidských práv - včetně Amnesty International -, četné redakce, různé nevládní i státní instituce i jednotlivci. U příležitosti 19.výročí smrti Jana Palacha, jehož požadavek zrušení cenzury předznamenal čs.nezávislou publicistiku, si připomínáme, že informace o Chartě 77 byly poctěny cenou Jana Palacha za rok 1983, kterou udílí Výbor na podporu Charty 77 v Paříži.

Vycházíme nyní jednou za 14 dní, ve větším nákladu a v lepší úpravě než dříve. Nechceme se s dosavadní úrovní spokojit, chceme informovat více a větší okruh čtenářů. Tak jako v minulosti, i nyní to záleží daleko více na vás, na čtenářích, než na nás, na redakci. Nikdy jste nebyli pouhými čtenáři, ale vždy spolupracovníky, významnou částí našeho nezávislého společenství. Proto přejeme vám všem do dalšího desetiletí informací o Chartě 77 mnoho zdaru.

V Praze 5.1.1988

Za redakci
Petr Uhl

Charta 77/80/87 Noví signatáři

K Prohlášení Charty 77 z 1.1.1977 se v době mezi 1.říjnem a 31.prosincem 1987 přihlásili tito další signatáři:

ing.Petr Bartoš	ing.arch.Fevel Neuman
ing.Blanka Císařovská, v důchodu	Miroslav Polák, dělník
ing.Behuslav Cuhra	Radek Skryja, dělník
ing.Jaroslav Cuhra	Jan Soldán, dělník
Jasmila Cuhrová	Jitka Šilhánová, projektantka
Ladislav Harant, dělník	Favla Šmolíková, správcová
Tomáš Jedlička, dělník	Karel Uhlář, inv.důchodce
ing.Bedřich Koutný	Jan Urban, dělník
Karel Linhart, dělník	Robert Valík, dělník
Olgá Muzičková	Petr Waltera, dělník

Poznámka: v roce 1987 podepsalo základní prohlášení Charty 77 celkem 63 občanů.

Dodatek

Dále uvádíme jména signatářů Charty 77, která dosud nebyla zveřejněna v žádném podpisovém dokumentu. Jejich podpisy vlivem různých okolností (zničení, stráty apod.) nemohly být sařazeny do těchto dokumentů. O některých jsme se dověděli se značným zpožděním.

PhDr.Melena Klímová, socioložka (1980-dopis publikován v Infochu)
Alena Komárková, dělnice (1985-dopis publikován v Infochu)
Marie Růt Křížková, literár.historička (1977-dopis publikován v Infochu)
Emil Kučera, důchodce (1986)
Irena Oberšálková (1982-dopis publikován v Infochu)
Stanislav Pitaš, dělník (1983)
Jan Štern, spisovatel (1977)
Karel Švorčík, tatič (1979)

V dokumentu 3/84 byl omylem uveden Bohumír Hájek jako Miroslav. Ivan Hálek z Prahy v listopadu 1986 odvolal svůj podpis Charty 77. Charta 77 vydala již dvacet podpisových dokumentů, celkový počet podpisů přesahuje i 300.

Praha 31.12.1987

Jan Látonický
mluvčí Charty 77

Libuše Šilhánová
mluvčí Charty 77

Josef Vohryzek
mluvčí Charty 77

Pozn.red.: V roce 1985 bylo v Infochu omylem vynesáno jméno Luboše Pospíšila, dělníka, který byl uveden jako signatář Charty v originále podpisového dokumentu Charty 77/85 z 20.5.1985

Charta 77|2|88 Výzva k solidaritě s Rumunskem

Evropské vlády, nesčetné organizace a mnoho prostých občanů dnes uvažují o perspektivách našeho kontinentu, o jeho mírové budoucnosti, o tom, jak překonat jeho rozdělení do politických bloků, i o míře a druhu lidských práv, kterým se občané různých evropských zemí těší. O tom všem jsou pořádány četné konference.

To je samozřejmě dobré a důležité.

Méně dobré je, že se v době vytopených a dobře osvětlených konferenčních sálůch zapomíná na to, že je v Evropě země, v níž lidé nemají ani teplo, ani světlo.

V rumunských bytech a kancelářích málokdy stoupne v zimě teplota nad 10°C. V jednom bytě mohou být maximálně dvě čtyřicetiwattové žárovky. Základní potraviny jako mouka, cukr a maso jsou v Rumunsku - třiadvacet let po válce - na příděl, nebo nejsou vůbec.

Po dvaadvaceti letech své vlády nabízí rumunský vládce lidu své země jedině okázalý kult své osoby.

Jen úplné zoufalství dohnalo rumunské dělníky k demonstracím.

Rumunsko je kuriózní země: nejenže jeho vláda upírá jeho občanům elementární svobody v míře, která nemá obdobu v žádné jiné zemi sovětského bloku, ale navíc jim není schopna zajistit ani to, čím se komunistické režimy vždy legitimují jako svou nejvyšší vymožeností, totiž základní hmotné a sociální jistoty.

Bereme za slovo všechny Evropany, kteří jsou nadšeni Gorbačovovým výrokem, že žijeme v jednom evropském domě, a vyzýváme je, aby si uvědomili, že v tomto bohatém domě žije národ, který se musí bát zimy a hladu.

Není to jen rumunská záležitost. Jako jsou mír a svoboda Evropy společnou a nedělitelnou věcí všech Evropanů, je i to, co se děje v Rumunsku, záležitostí nás všech. A jako je nejistá svoboda toho, kdo je lhostejný k nesvobodě svého souseda či spoluobčana, je pochybná i jeho jistota tepla a světla, jakli spojena s lhostejností k zimě a tmě, v níž musí žít jeho méně šťastní bližní.

Apelujeme proto na evropskou veřejnost, aby nezapomínala na Rumunsko, a vyzýváme ji, aby svou solidaritu s ním veřejně manifestovala. Navrhujeme všem Evropanům, aby 1. února 1988 vyjádřili svou solidaritu s rumunským lidem všemi dostupnými způsoby. Pokusme se žít aspoň jediný den v nevytopeném a bledně osvětleném bytě! Pokusme se odříct si aspoň na jediný den vše, co patří k našemu hmotnému standardu a čeho jsou Rumuni trvale zbaveni!. Kde je to možné, pořádáme pokojné protestní manifestace před rumunskými zastupitelskými úřady! Apelujeme na své vlády, aby pomáhaly rumunskému lidu! Hledejme způsoby, jimiž mu každý z nás může osobně pomoci!.

Vyzýváme Evropany, aby se připojili k Chartě 77 a dne 1. února 1988 veřejně vyjádřili svou solidaritu s trpící rumunskou společností a svůj odpor k samovládcům, který za toto utrpení může.

Víme, že jeden den evropské solidarity rumunskou krizí nevyřeší. Jsme však přesvědčeni, že může k jejímu řešení přispět.

Praha 2.1.1988

Stanislav Devátý
mluvčí Charty 77

Miloš Hájek
mluvčí Charty 77

Bohumír Janát
mluvčí Charty 77

*

Charta 77|3|88 Dopis KBSE ve Vídni

Seznámili jsme se s "Výzvou následné schůzi Konference pro bezpečnost a spolupráci v Evropě", kterou vypracovali vydavatelé časopisu B e s z 6-1 8, a jménem Charty 77 jí plně podporujeme. Požadavkem umožnit náhradní vojenskou službu občanům, kterým jejich svědomí brání nit zbraň, se Charta 77 několikrát zabývala a považuje ho za aktuální a naléhavý.

Praha 2.1.1988

Stanislav Devátý
mluvčí Charty 77

Miloš Hájek
mluvčí Charty 77

Bohumír Janát
mluvčí Charty 77

Ladislav Lis, místopředseda NIDB

K tomuto dopisu Charty 77 se připojuje také Výbor na ochranu nespravedlivě stíhaných (Čs.liga pro lidská práva, člen FIDH)

Výzva následné schůzce Konference pro bezpečnost a spolupráci v Evropě ve Vídni

My, demokraticky a mírumilovně smýšlející lidé, věřící i nevěřící, vítáme rezoluce Evropského parlamentu a Komise lidských práv OSN z ledna a března 1987. Tyto rezoluce uznaly odpírání vojenské služby z důvodů svědomí za všeobecné lidské právo a vyzvaly vlády, aby - pokud tak už neučinily - propustily osoby, které pro odpírání vojenské služby vězní a aby pro ně zavedly náhradní civilní službu.

Máme dobré důvody tyto požadavky podporovat. Stovky našich východoevropských spoluobčanů, odmítajících být ve službách násilí, jsou vězněny. Tito mladí lidé mohli společnosti sloužit tím, že by místo vojenské služby pečovali o staré a nemocné.

Proti nehumánní praxi našich vlád protestujeme i jako Evropané. Je nedůstojné pro celý kontinent, že i po hitlerismu a stalinismu a po hrůzách dvou světových válek existující vlády, které nerespektují právo člověka jednat podle svého svědomí. Válka a potlačování práv jednotlivce jdou ruku v ruce i dnes.

V rozdělené Evropě nemůže dojít k trvalému uvolnění, pokud budou pronásledováni lidé, kteří odmítají pohlížet na jiné národy jako na nepřítel. Nelze důvěřovat vládám, které požadují po jiných vládách, aby se veřejně zřekly násilí, a přitom vězní ty, kdož násilí odmítají.

Národy východní Evropy očekávají, že helsinský proces spojí evropskou bezpečnost s rozšířením lidských práv.

Vyzýváme proto všechny signatářské státy helsinského Závěrečného aktu, aby se vzájemně zavázaly, že uznávají občanské právo na odpírání vojenské služby z důvodů svědomí a právo na náhradní službu.

Vyzýváme proto vlády, které usilují o skutečný mír a svobodu v Evropě, aby prosadily uzavření takového závazku na vídeňské následné schůzce KBSE.

Rozhovor s Milošem Hájkem

Infoch: Při své práci jste samozřejmě vázán základním prohlášením a konsensem s ostatními členy Ch 77. Přesto bych se rád zeptal, jaké speciální důrazy chcete klást při své jednoroční funkci, jaké zvláštní návrhy chcete podat?

M.H.: Rád bych zdůraznil konsensus a vázanost se základním dokumentem Charty. Dokonce jsem si základní prohlášení nyní vyndal a budu je mít na stole, tak jako právník má na stole zákoník. Pochopitelně, já jsem člověk orientovaný socialisticky, a jak jsem poznal své kolegy mluvčí, jsem člověk s největší politickou zkušeností a tak se pochopitelně budu dívat na celou činnost z političtějšího úhlu než moji kolegové. Což však neznamená, že mám tendenci Chartu politizovat nebo nadměrně akcentovat její politickou roli, kterou pochopitelně má, ať chce či nechce.

Infoch: Charta 77 vstupuje do dvanáctého roku své existence. Jaké nové formy práce by měla Charta uplatňovat?

M.H.: Tak tady nemám konkrétní představy. Nakonec, můj nástup do úlohy mluvčího nás - naši trojici - zastihuje za situace, kdy se změnilo nejvyšší vedení a zatím ještě nikdo neví, zda podmínky budou stejné jako dosud nebo lepší nebo horší. Pochopitelně, budou-li lepší, budeme také hledat nové formy, budou-li horší, tak bude naším úkolem obstát se ctí v ještě horších podmínkách.

Infoch: Příští rok je také dvacátým výročím reformního úsilí v naší společnosti a jeho násilného přerušení. Co si myslíte, že nám příští rok přinese?

M.H.: Já netrpím pověrou na magickou sílu osmiček, ale to už patří k životu, že lidé slaví jubilea, nebo vzpomínají jubileí i když oficiální propaganda se bude snažit tato jubilea jak se patří zprofanovat. Já nebudu dělat proroka o tom, co se v tomto roce stane. Pokud jde o mne, budu se dále hrdě hlásit k těm myšlenkám, které jsme před dvaceti léty probojovávali, k té činnosti, kterou jsme vyvíjeli. A pokud vím, Charta 77, kterou tvoří výhradně demokraté, se bude hlásit, tak či onak, k demokratickým myšlenkám roku 1968.

Infoch: Existuje nějaká nová skupina ve strukturách, která by mohla na vaše úsilí navázat?

M.H.: Určitě taková skupina je. Stačí číst noviny. Jsou tam články, které by člověk často buď podepsal, a nebo které mu alespoň činí radost. Já netrpím sektářstvím, že bych se na lidi ve strukturách díval skrz prsty. Posuzuji všechny lidi podle konkrétních postojů, podle jejich konkrétního jednání.

Infoch: Když jste se zapojil do politického života, do odboje, bylo vám dvacet let. To byla mládež jiná. Jaká je podle vás mládež nyní; jací jsou nynější dvacátníci?

M.H.: K tomu se těžko mohu vyjadřovat, protože s touto generací mám slabý kontakt. Kontakt mám tak s generací svých dětí, což jsou nyní čtyřicátníci. Pochopitelně je to už generace jiná, protože vyrostla v jiných podmínkách. My jsme generace zasažená válkou, generace, která vyrostla těsně po válce a doma stále slyšela o válce mluvit. Vezměte si jenom můj případ, že můj otec byl na frontě, dva strýcové padli, babička zešilela z toho, že se její syn nevrátil. Tím byla zasažena každá rodina. My jsme tím žili od dětství, a když mi bylo sedmáct - osmáct, tak přišla druhá válka. To je názor na život, na společnost pochopitelně zcela jiný, než u generace, která válku nepoznala a kde i vzpomínky na válku u rodičů a prarodičů jsou hodně vzdálené. A to přesto, že situace ve světě, byla neutěšená. Hrozba jaderné války je stále přítomná.

Infoch: Dnešní dvacátníci chodili v roce 1968 do mateřské školy a celou normalizaci prožili ve školách, kde byli vystaveni silné indoktrinaci.. Myslíte, že to na nich nezanechalo nějaké trvalé stopy?

M.H.: Ono to poznamenává, ale řekl bych ne tak, jak by si to politická moc přála. Naopak já mám takový dojem, řekl bych - víc než dojem, že soudobý establishment dovede svou propagandou všechno znechutit, i ideje, které jsou velké. Naší generací tehdejší vládnoucí kruhy znechutili slovo demokracie. Dnešní generaci nebo generacím se zase stejně tak znechucuje slovo socialismus. Když já jsem jako kluk od těch patnácti let v rádiu poslouchal fráze o demokracii a viděl tehdejší nezaměstnané, kteří se nedají srovnat s dnešními nezaměstnanými na Západě, tak mi to šlo krkem. A to se děje s dnešní generací, když slyší fráze o socialismu, a vidí, jak vypadá realita.

Infoch: Početnou skupinou v Chartě 77 jsou věřící různých orientací. Jak se díváte na spolupráci tvůrčích marxistů a křesťanů v úsilí o lepší demokratickou společnost?

M.H.: Jednak samotné zkušenosti v Chartě ukazují, že tato spolupráce je možná a je plodná. Pochopitelně mezi dvěma skupinami, mezi dvěma světovými názory je vždycky napětí. Tím nemyslím napětí v nějakém konfliktním slova smyslu, ale prostě normální napětí, které patří k životu. Desetiletá spolupráce přinesla slušné plody. Já osbně jsem ateista, jsem z voľnomyšlenkářské bezvěrecké rodiny. Pokřtěn jsem nebyl, v životě jsem nechodil na náboženství. Celý můj politický vývoj vedl ke stádiu, kdy jsem náboženství nejen zásadně odmítal - řekl bych osvícenským způsobem - ale ani jsem mu nerozuměl, ani jsem nechápal, že v mém přesvědčení a také v mém citění jsou často prvky víry, nikoliv prvky racionálních úvah. Z toho jsem pochopitelně vyrostl. Pomohla mně v tom také moje přítelkyně Erika Kadlecová, jedna z těch marxistů, kteří se zabývali náboženskou problematikou a jak vím získala velké renomé mezi křesťany. Hodně mi také pomohli italští komunisté, zejména Togliatti a Berlinguer, svými stanovisky ke katolicismu.

Infoch: Mezi některými křesťany však existuje nedůvěra, že společná úsilí tvůrčích marxistů a křesťanů je otázkou taktiky, a kdyby se dostali marxisté k moci, spolupráce by přestala. Jak se na to díváte?

M.H.: Tyto obavy některých jsou logické a není v našich silách je vyvrátit. Vyvráceny by byly, kdyby v nějaké zemi byli skutečně tvůrčí marxisté - nechci říci u moci, ale dejme tomu v čele vlády, a kdyby ukázali jak jako vládnoucí strana dovedou provádět tolerantní politiku vůči církvím.

Infoch: Na závěr bych se vás chtěl zeptat, s kterými osobnostmi politiky a filozofie jste se ve svém myšlenkovém vývoji vyrovnával, kdo byl vaším vzorem?

M.H.: Můj myšlenkový vývoj do roku 1956 není moc zajímavý, protože jsem byl věřící stalinista. Když jsem se z toho začal vyhrabávat, tak takovou první stanicí bylo znovuobjevování Lenina. Objevování jeho tvůrčího myšlení, jeho naprostého antischematismu, objevování těch článků, které byly za Stalina zatajovány nebo spíše ponechávány stranou a které byť člověk někdy četl, tak mu nedošlo, co v nich je. Pak jsem pochopitelně četl a studoval další teoretiky socialismu, velmi silně na mne působil Otto Bauer, kterého považuji nadále za velkou postavu socialistického myšlení ve dvacátém století. Když jsme pak hledali orientaci do dalších dnů, do dalších let, tak jsem získal velmi úzký vztah k Togliattimu a vážím si na něm toho, jak tento člověk, který byl stalinista, dokázal dovést nejen své myšlení, ale celé myšlení Italské komunistické strany k demokratickému socialismu. To, že se tato strana po jeho smrti nevrátila k nějaké dogmatické degeneraci, ale dovedla se vyvinout v dnes uznávanou součást evropské levice, to je zásluhou také toho, že Togliatti vychoval samostatně myslící jádro svých nástupců.

Infoch: Děkuji za rozhovor a rád bych se s vámi setkal za rok, kdy bychom zhodnotili, co se podařilo a co ne.

M.H.: Velmi rád.

*

Dopis Petra Krejčího redakci Infochu

Rád bych vás informoval, že dne 3.1.88 jsem jakoby poštou dostal podvrh označený Charta 77|1|1988. Nevím, zda autorem byl amatér či profesionál - flink. V případě, že se jedná o profesionála, navrhuji jeho vedoucímu, aby mu zkrátil prémia, nebo ještě lépe, aby ho propustil. Udělal totiž ve svém podvrhu tolik chyb, že se člověk diví. Chyby oznamovat nebudu - nejsem za to placen. Nejmenší z nich bylo, že byl podvrh poslán mně.

Praha 4.1.88

S pozdravem Váš Petr Krejčí

*

Václav Benda: Protizákonné praktiky StB

Federální shromáždění ČSSR
výbor právní a legislativní

Žádost o přezkoumání protizákonných praktik StB

Praha 29.12.1987

Vážení!

V uplynulých několika měsících mě mí známí informovali nejméně o čtyřech pokusech o komplot, podněcovaný příslušníky StB a zaměřený k morální nebo dokonce trestněprávní kompromitaci mé a mých rodinných příslušníků. Cítím se značně ohrožen, protože se obávám, že ti, kdo se mi navzdory hrozbám i příslibům StB svěřili, představují jen špičku ledovce a že stále musím počítat s nejneočekávanější provokací z nejneočekávanějších stran.

Na střední školu, kde studuje můj nejstarší syn, se počátkem školního roku dostavili údajní kriminalisté a informovali ředitele i některé učitele, že můj syn je členem narkomanské a alkoholické party - je to samozřejmě špinavá

pomluva, proti které se však nemohu dost dobře bránit a jejíhož původce máte mnohem lepší možnost zjistit a potrestat právě Vy.

Nevěřím právním zárukám tohoto státu natolik, abych byl ochoten vystavit své informátory případné pomstě StB. Nicméně tvrdím, že řada mých přátel, známých i osob z mého vzdáleného okolí je hrozbami, sliby nebo za finanční úhradu státní bezpečností získávána k poskytování informací o mně a mé rodině nebo k organizování provokací vůči nám. Aniž bych se dopustil nebezpečné indiskrece, mohu uvést alespoň jeden případ - totiž případ člověka, který před několika měsíci emigroval, možná i pod vlivem tohoto nátlaku StB. Jde o matematika dr. Dana Pokorného, mého spolužáka z počátku sedmdesátých let, který dodnes se občas služebně stýkal s mou manželkou. Byl opakovaně vyslýchán na mou rodinu, naposled letos v září, kdy ho příslušníci StB znovu lákali ke spolupráci a kromě jiného mu navrhovali, aby mi nabídl bezpečný ilegální kanál pro korespondenci se zahraničím - obhospodařovaný StB.

Připusťme, že se věnuji něčemu, co lze označit za opoziční politickou činnost. Za své úsilí jsem byl dokonce odsouzen k dlouholetému vězení a trest jsem si odpykal. Jako každý jiný občan mám však právo na ochranu před intrikami a úklady, ať již přicházejí odkudkoli - o zabezpečení tohoto práva Vás nyní žádám ve jménu Vašich úředních povinností i ve jménu Vašeho svědomí. Jsem si ovšem vědom toho, že StB je natolik mocnou institucí, že vůči ní nejedna povinnost ustupuje do pozadí a nejedno svědomí umlká.

Vzhledem k této skutečnosti raději pokládám svůj dopis za otevřený.

*

O hladovce za politické vězně - žádost o amnestii

JUDr. Gustáv Husák,
prezident ČSSR
Praha - Hrad

Vážený pane prezidente!

Ve dnech 30.9. až 31.12.1987 proběhla v naší zemi štafetová hladovka za politické vězně. Této nenásilné akce se zúčastnilo 170 našich občanů a připojili se i někteří přátelé v zahraničí. Všichni tito lidé se rozhodli celý den hladovět a vyjádřit tak solidaritu s osudy vězňených.

Jakožto signatáři výzvy k této hladovce se na Vás, vážený pane prezidente, obracíme s následující žádostí: Využijte svého ústavního práva a udělte všeobecnou a úplnou amnestii všem, kteří jsou ve vězeních pro své názory. Máme na mysli případy těch občanů, kteří byli odsouzeni nebo je proti nim vedeno vyšetřování zejména ve smyslu §§ 98 (podvracení republiky), 100 (pobuřování), 102 (hanobení republiky), 103 (snižování vážnosti prezidenta republiky nebo jejího čelního představitele), 109 (opuštění republiky), 112 (poškození zájmů republiky v cizině), 178 (maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi), 202 (výtržnictví), 269 (odmítnutí nastoupení služby v ozbrojených silách). Dále navrhuje přezkoumání všech případů trestného činu vyzvědačství, kde jsou udělovány - mnohdy velmi sporně - neúměrně vysoké tresty.

Věříme, že udělení amnestie by bylo nejen výrazem důslednějšího respektu k lidským právům, ale posílilo by i důvěru občanů směrem k proklamované otevřenosti a snahám o překonání všech stagnací společenského života v naší zemi.

Hana Jüptnerová
gen. Svobody 816
Vrchlabí

Jan Hrudka
Knappova 24
Vrchlabí

S úctou
Jiří Wonka
U nemocnice 269
Vrchlabí

Ve Vrchlabí dne 1. ledna 1988

Kopii této žádosti zasíláme i Federálnímu shromáždění ČSSR jako podnět k jednání tohoto zastupitelského orgánu.

Organizátoři hladovky nás požádali, abychom zveřejnili jejich následující vyjádření:

Děkujeme všem, kteří se v době od 30.9. do 31.12.1987 zúčastnili řetězové hladovky za politické vězně a vyjádřili tak svou solidaritu s vězňenými v Československu. Jsme vděční všem, kteří posílali do vězení dopisy a pozdravy.

Na tuto hladovku navazuje od 1.1.1988 podobná akce v zahraničí. Má trvat po celý rok 1988 a je samozřejmě možné a vhodné podpořit ji i u nás.

(Adresa: Jana Seidl, Lerchenberg 31, 8046 Zürich, Švýcarsko)

*

39 občanů k manifestaci na Staroměstském náměstí

JUDr. Vratislav Vajnar
ministr vnitra ČSSR

Vážený pane ministře,
ve čtvrtek 10. prosince 1987 jsem přišel na Staroměstské náměstí, kde se konala manifestace za lidská práva. Zde se mi naskytl podivný pohled. Pomník Jana Husa byl obklopen příslušníky SNB a z instalovaných amplionů doslova řvala hudba. Příslušníci SNB zatýkali každého, kdo se pokusil veřejně promluvit a nereagovali na kritiky svého postupu, ani na žádosti o zrušení hudební produkce. Poté se shromáždění přesunulo z dosahu reproduktorů, začalo skandovat hesla jako "svoboda", "lidská práva", "Jazzová sekce" apod.

Někteří účastníci zde byli napadeni civilisty, kteří je, aniž se jakkoli legitimovali, předávali násilím příslušníkům v uniformách. Nikomu nebyl udán důvod takového počínání. Podotýkám, že nikdo manifestující nevyzval k odchodu. Na výkřiky "dejte nám svobodu" reagovali slovy "tak si pro ni pojď", "držte huby parchanti" apod.

Ze strany manifestujících nedošlo k žádným projevům násilí, totéž se nedá říci o příslušnících SNB. Lokty vráželi do lidí v evidentní snaze vyvolat konflikt.

Všem, kteří žádali svobodu, bylo takto příslušníky SNB předvedeno, že žádnou nemají. Takovým jednáním byla porušena základní lidská i občanská práva (právo shromáždění, právo svobodného projevu). Protestují proti takovému protiprávnímu postupu a žádám jeho vysvětlení a vyvození důsledků.

23.12.1987

Ondřej Černý

Dopis podepsalo dalších 38 občanů.

Michal Bílý: Advent v NDR

Berlín, 30. listopadu 1987. Omšelá, architektonicky nijak významná budova evangelického kostela Zionskirche uprostřed předválečné městské zástavby ve čtvrti Prenzlauer Berg je už třetí den středem zájmu západoberlínských a západoněmeckých sdělovacích prostředků. Popravdě řečeno, navenek se tu nic pozoruhodného neděje. Ve dveřích chrámu hlouček mladých lidí se svíčkami v ruce, na zdech rampouchy vosku a zdaleka viditelný transparent se sdělením pro zasvěcené: Mahnwache in der Kirche. Poněkud nápadnější je už asistence bezpečnostních orgánů: skupinky uniformované i neuniformované, sedící v autech i postávající na chodníku malého náměstí, které kostel obklopuje, sledují zpovzdálí mihotavou záři svíček. Je první neděle adventní, toho dne se při odpolední siestě rozzáří svíčky v každé německé rodině. Tyhle v kostele a na kostele svítí už třetí den; ruce, které je drží, se natřesou, události posledních dní, místo aby lidi zlomily, jim dodaly sebedůvěry. Mezi těmi v kostele a těmi v uniformách panuje zvláštní stav křehké rovnováhy, kterou se jedna i druhá strana bojí narušit. Rovnováhy, která je dána exponovanou polohou Berlína a která právě díky západním médiím nabírá širších dimenzí.

Co se stalo? Odpověď najdeme uvnitř kostela (při vstupu nám nikdo nebrání, nikdo nás nelegitímuje, sic! Vysoký, jednolodní prostor zeje prázdnotou,

tu a tam stopy po stavebních pracích (kostel je v částečné rekonstrukci, už léta...), napříč přes řadu lavic fošna a na ní svíčky. Lidé - zvědavci, sympatizanti, většinou mládež, se tísňí v důstojném tichu u vchoďu a čtou si cyklostylované letáky, jimiž je oblepen hlavní pilíř. Napravo pod oltářem velký transparent: "Nedokážeme-li spolu žít jako lidé, pak spolu jako blázní zajdeme." Vysoko na protější severní stěně visí text už konkrétnější: Naše požadavky:

Zastavit trestní stíhání proti všem zadrženým

Umožnit obnovení činnosti knihovny životního prostředí

V tom zazní do ticha vroucí, ale pronikavý, důrazný a nesmlouvavý alt dívky v černém, která za doprovodu elektrofonických varhan zpívá náboženské písně (stojí tam trochu jako šansonierka vedle piána) a celým svým zjevem i projevem jako by zároveň dodávala váhy protestnímu charakteru této chvíle.

Z cyklostylových zpráv, rozvěšených po stěnách, se dozvídáme, že v noci z 24. na 25. listopad vnikla početná skupina příslušníků státní policie do sborového domu zdejší Zionsgemeinde a provedla razii v jejím sklepe, kde sídlí tzv. knihovna životního prostředí (Umweltbibliothek). Tato knihovna pracuje legálně (pod záštitou evangelické církve) - shromažďuje zprávy o znečištění životního prostředí, o aktuálním stavu tohoto znečištění v jednotlivých oblastech, provádí osvětovou činnost. Její práce má otevřený charakter a kromě toho, že odstraňuje informační deficit oficiálních médií, spolupracuje i s nezávislým mírovým hnutím. Policie se odvolávala na údajné anonymní udání, dle kterého se v podzemí obecního domu scházejí protistátní živly. Byly zabaveny materiály, matrice, dokumenty, rozmnožovací zařízení a především celý náklad jedenáctého čísla časopisu GRENZFALL, vydávaného skupinou občanské iniciativy Frieden und Menschenrechte (v dodatečných oficiálních sděleních byla akce motivována právě zásahem proti tomuto časopisu), který se na rozdíl od většiny jiných 'neoficiálních' publikací nekryje formulkou: 'pouze pro vnitřní církevní potřebu'. K vyhocení konfliktu došlo téhož dne (ve čtvrtek) večer, kdy bylo do Zionskirche svoláno protestní shromáždění, kterého se údajně zúčastnilo kolem 500 osob. Policie se snažila shromáždění rozehnat a přitom - poprvé od roku 1958 - vnikla dokonce až na půdu kostela. Výsledkem bylo několik zadržených, ale hlavně široká, pro státní moc krajně nepříjemná, mezinárodní publicita. V pátek v dopoledních hodinách už je na místě západoněmecká televize a dřív než tomu někdo může zabránit, natočí pro večerní zpravodajství působivou scénu, jak přivolaní požárníci na vysunutém žebříku sundávají s věže kostela vlající transparent. Politická reakce je také okamžitá: západoněmecká vládní koalice protestuje u stálého představitele NDR v NSR, protestují Zelení, státní tajemník Friedhelm Ost hovoří o "ráně zasazené vztahům mezi oběma německými státy". To je pochopitelně přesně to, co současné východoněmecké vedení může nejméně potřebovat. Po poměrně úspěšné Honeckerově návštěvě v NSR, v době, kdy probíhají rozhovory SPD - SED, kdy vedení NDR dosáhlo ze svého hlediska nezbytného konsenzu mezi státem a evangelickou církví - v této situaci může taková policejní akce při troše politické fantazie vzbudit takřka dojem záměrné provokace ze strany konzervativní skupiny ve východoněmeckém vedení, a při střízlivém posouzení alespoň podiv. Policejní zásah evokoval prezíravou sebejistotu, s jakou vládní moc postupovala proti nezávislým mírovým hnutím v NDR ještě na počátku tohoto desetiletí. Jenže od té doby se poměr sil změnil - jak globálně, tak v rámci socialistického tábora, tak i v samotné NDR. Režim, který chce přežít, musí vzít tyto změny na vědomí.

Je paradoxní, že nezávislá hnutí občanské iniciativy v NDR vděčí za svůj nebývalý rozvoj a vzrůst svého sebevědomí právě roku oslav v berlínském jubileu, které měly být legitimací a posvěcením stávajících mocenských poměrů. Přesněji řečeno: atmosféra oslav svázala východoněmeckému vedení ruce. Nezbylo mu, než nečinně přihlížet, jak se z lůna evangelické církve postupně vyděluje a politicky emancipuje hnutí spojující ekologické a mírové cíle

s požadavky lidských práv a občanských svobod. Jde především o skupinu Frieden und Menschenrechte, ustavené po vzoru naší Charty na celostátním semináři o lidských právech v září 1986. V téže době vychází první číslo jejího periodika Grenzfall (obdobá Infocha), rozmnožovaného ve cca 300 výtiscích.

Žádá si vysvětlení, jakou roli přitom hrálo a hraje postavení evangelické církve v NDR.

Církev především představuje silnou konkurenci komunistickému monopolu v ideovém a mravním působení, zejména na mládež. Vzhledem k tomu, že v NDR existuje odlika církve od státu, je evangelická církev relativně samostatným organismem. Evangelické fary fungují jako mládežnické kluby. Pořádají přednášky, semináře, besedy, organizují akce charitativní pomoci, výlety atd., kterým může zkontrolovat FDJ těžko konkurovat. Mládež, znechucená ideologickou onání reálného socialismu, se houfně utíká pod křídla církve. A dodajme: církve, jejíž životní projevy jsou občansky aktivní, sociálně citlivé, antiautoritářské a demokratické, což německou mládež přitahuje. Není divu, že díky své otevřenosti poskytuje už celá desetiletí půdu kritickému myšlení a v posledních letech uvědomělé občanské angažovanosti - dokud tato angažovanost nepřekročí hranice vymezené úmluvou mezi evangelickou církví a státem. Příkladem překročení těchto mezí je právě skupina Frieden und Menschenrechte. Aniž bych se cítil kompetentní podat její genezi, chtěl bych jen načrtnout, z jakého podhoubí vyrostla: V každém univerzitním městě působí už od šedesátých let tzv. evangelickéstudentské obce (Evangelische Studentengemeinden, zkr. ESG), které sdružují v zájmových kruzích křesťansky orientované studenty, mezi nimi v poslední době stále více těch, kteří nejsou věřící, nechodí na bohoslužby, ale přitahuje je právě atmosféra otevřenosti, kritický duch, možnost svobodné diskuse. V rámci berlínské ESG se na počátku osmdesátých let vytvořil tzv. Friedenskreis - zájmový kruh, v jehož řadách jsou silně zastoupeni reformní komunisté, bývalí členové strany. Tato skupina se politicky vyhranila natolik, že způsobila rozkol uvnitř ESG a po různých peripetiích se konečně zcela vymkla zpod ochrany evangelické církve. Přesněji: stratila církevní zaštitění shora - to nikterak neznamena, že by byl narušen kontakt s 'bází' evangelické církve, jak o tom ostatně svědčí události posledního listopadového týdne v Zionskirche.

Rozdělení na 'vedení' na jedné straně a 'bázi', řadové členstvo na straně druhé, je fenomén, který se do společenského vědomí v NDR promítá z praxe parlamentní demokracie Spolkové republiky, s níž je občan NDR denodenně konfrontován rozhlasem a televizí. Jedinou nezávislou, demokratickou strukturou, kde se tento vzor může prosadit a také prosazuje je právě evangelická církev. Bylo to možné sledovat u příležitosti jedné z nejzajímavějších akcí právě uplynulého roku: církevního sněmu, který se tentokrát konal v jubilujícím Berlíně. Kromě oficiálního, 'velkého' sněmu proběhl totiž paralelně tzv. Kirchentag von unten, který uspořádala 'báze' ve znamení snahy přitáhnout marginální sociální skupiny jako fetišky, chaotiky, punky, skinheads atd. O jeho průběhu (v červnu 1987) už zcela jistě existují podrobné informace, proto bych se na tomto místě omezil jen na malou poznámku pod čarou:

Myšlenka budování mostů ke skupinám na periférii společnosti (pochopitelně rovněž import z ESR) se setkala u všech z nich s pochopením - kromě jediné: skin heads. Tato militantní, otevřeně neofašistická skupina se oddělila od punkového hnutí a oba proudy se postupně staly nejnesmiřitelnějšími nepřáteli. Na rozdíl od punků žijí skiní navenek jako řádní občané, chodí do práce, neprovokují irokézou, místo toho se ve volném čase shromažďují v bojůvkách po vzoru SA. Jejich seskupení mají pevnou organizaci, vojenský výcvik pro boj zblízka, členové vlastní i zbraně, na 'akce' chodí v botách s okovanou špičkou. Přepadají chodce a jsou známy případy, kdy napadli i dopravní policii (Halle). V létě pochoďovali ulicemi Berlína s hitlerovským pozdravem, aniž by proti nim policie zasáhla. Jindy zase zpívali v metru nacistické písně a když se staří manželé jako jediní odvážili protestovat, byli brutálně zbiti.

O prvním případě, kdy se neofašisté dostali před soud, přinesl zprávu denní tisk 28.11.: 'Zahájeno přelíčení proti výtržníkům' (Rowdys). Šlo o krveprolití při punkovém koncertu pořádaném 17.října shoďou okolností právě v Zionskirche. Do kostela vtrhla skupina skin heads s výkřiky typu: 'Deutsche Kirchen judenfrei!' (ve své terminologii nazývají punky Židy) a házela kolem sebe rozbitými lahvemi. Tyto podrobnosti už zpráva neuvádí. Stejně jako to, že ač byla policie vzápětí na místě, nechala zprvu věcem volný průběh, dokud měla za to, že se bijí jen pankáči a skiní.

Ostatně, tehdy tekla jenom krev. Teď odkapává parafín adventních svíček. A to už je politika!

Z materiálů FIDH - Mezinárodní federace pro lidská práva

FIDH - Fédération Internationale des Droits de l'Homme je mezinárodní organizace přidružená k OSN (statut B), Evropské radě a k UNESCO (statut C); ústředí je v Paříži (adresa: 27, rue Jean-Dolent, 75014 Paris; tel.: (1)43.31.94.95). Skládá se z 36 členských lig z nichž pět (bulharská, guatemalská, íránská, maďarská a rumunská) působí v exilu. Čs.ligou je Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných, který je jedinou členskou organizací, působící v sovětském bloku. Také člen VONS Ladislav Lis je jediným místopředsedou FIDH, žijícím ve východní Evropě. Sjezd (kongres) FIDH se koná jednou za dva roky, poslední byl v prosinci 1986 ve španělském Valladolidu.

Dne 31.10.1987 se konalo zasedání mezinárodního byra FIDH v Tunisu. Předseda FIDH Daniel Jacoby zdůraznil, že je to poprvé, kdy se zasedání byra koná v některé zemi třetího světa. Vzpomněl památky předsedy salvadorské ligy Herberta Sanabriy Anayy, nedávno zavražděného polovojenskými jednotkami. (H.Sanabria vykonával tuto funkci po Marinelle Garciové Villasové, která byla rovněž zavražděna. Také předcházející předseda salvadorské ligy pro lidská práva arcibiskup sansalvadorský msgr Oscar Romero byl v r.1980 zavražděn a to v okamžiku, kdy sloužil mši v sansalvadorské katedrále.) D.Jacoby zhodnotil dále význam misijních cest FIDH (zjišťování stavu lidských práv v jednotlivých zemích, účast při soudních procesech apod.), spolupráce FIDH s OSN, práce členských lig a bulletinu Lettre, který nyní vychází kromě francouzštiny i v angličtině a španělštině. Zdůraznil rovněž význam vzájemné solidarity jednotlivých členských lig, zvláště těch, které mají ve svých zemích potíže, a zvláštní úlohu, kterou v této souvislosti má mezinárodní byro, jež musí poskytovat veškerou možnou pomoc pronásledovaným ligám.

Tajemník FIDH Yves Laurin podal zprávu o jednáních FIDH s ženevskou subkomisí OSN od posledního zasedání byra v srpnu 1987; jednání se týkala zejména: výjimečného stavu v Jižní Africe, nezávislosti expertů subkomise, násilností policie a armády na civilním obyvatelstvu zvláště v Jižní Africe, ve Francii, v Paraguai, v Iráku, v Polsku, v Guatemale a v Kolumbii, celkové situace v Rumunsku (zprávu zveřejňujeme níže), argentinského zákona o trestných činech, spáchaných v minulosti vojenskými silami, otázky zmizelých, otázky justičního aparátu a situace v Singapuru. Y.Laurin zdůraznil, že zástupci pronásledovaných lig jsou vyzváni, aby vydali svá osobní svědectví před subkomisí pro lidská práva OSN v Ženevě.

Ve zprávě o misijních cestách FIDH, přednesené Etiennem Jaudelem, tajemníkem FIDH, je uvedeno rovněž Polsko, které navštívili P.Baudouin a H.Gourarier; od posledního zasedání bylo těchto misijních cest devět, připravují se cesty na Haiti, do Indie (sikžský problém), do Japonska, do Kolumbie (zavraždění aktivistů v oblasti lidských práv) a do Egypta. O chystaných misijních cestách promluvili i další účastníci zasedání. Chemaís Šamarí a Patrick Baudouin podali podrobnější informace o situaci v Tunisku a v Togu, místopředseda FIDH Gilles Tardif referoval o situaci ve Střední Americe a Argentině a informoval o kontaktech FIDH s organizacemi pro lidská práva v USA.

Závěrem byla přijata rezoluce na paměť Herberta Sanabriy Anayy a byla schválena rezoluce salvadorské ligy.

Z čísel bulletinu FIDH "La Lettre" č.216 a 219-221, která se zabývají porušováním lidských práv nebo otázkami souvisejícími v Tunisku, Jižní Africe, Burkině Faso, v Salvadoru, Velké Británii, Chile, Tunisku, Togu, USA a Egyptě, referujeme o třech článcích:

Afghánistán: Podle podrobného svědectví afghánského fotografa Mamida Šerdíla, uprchlíka v Pákistánu, použila dne 19.7.1987 sovětská vojska chemických zbraní, a to během sovětského útoku na afghánské osvobozovací jednotky v místě Šazní. Šlo o použití toxických látek na bázi fosgenu, které na afghánských bojovnících zanechaly následky, zjištěné později francouzskými lékaři ve Vardaku. Při cestě do Pákistánu se H.Šerdíl setkal se zdechlinami stovek zvířat, která posla po pastvě - tráva byla otrávena chemickými látkami rozprašovanými ze sovětských letadel. Je to příklad ničení afghánské flóry a fauny. La Lettre k tomu poznamenává, že FIDH odsoudila již v roce 1979 používání chemických bojových prostředků v Afghánistánu, a to na základě výsledků mise Mika Barryho.

Polsko: Ve dnech 17. - 20.10.1987 navštívila Polsko delegace FIDH, složená z tajemníka FIDH Patricka Baudouina a Henriho Gourariera. Setkala se s Janem Kosteckým, předsedou Polské ligy pro lidská práva a několika dalšími členy ligy. Liga byla založena v říjnu 1986, usilovala o legální působení, ale byla úřady zakázána, neboť "její existence by mohla ohrožovat bezpečnost a veřejný pořádek". Po výroku nejvyššího soudu z května t.r., který zákaz potvrdil, se liga rozhodla působit bez úředního schválení a vypracovala svůj akční program. Dále vydala zprávu o porušování lidských práv v Polsku v prvním pololetí 1987, kterou předložila FIDH a subkomisi OSN pro lidská práva v Ženevě. Toto zveřejnění stálo Josefa Kosteckého 24hodinové zadržení a odsouzení k vysoké pokutě. V současné době působí liga ve 13 z 49 vojvodství. Sdružují se v ní lidé nejrůznějších orientací. Sama je nezávislá nejen na státu, ale i na ostatních nezávislých organizacích. I když v Polsku t.č. nejsou masové represe, jsou aktivisté nezávislého hnutí vystaveni četným šikanám: jde především o tzv.kolegia, odsuzující k pokutám až do výše 2-3 měsíčního platu nebo až k tříměsíčnímu vězení. Byly rovněž zaznamenány násilnosti, jichž se dopustila Bezpečnost vůči občanům. Na veškeré bezprávní upozorňuje liga polské úřady. Během svého pobytu ve Varšavě se delegace FIDH marně snažila o přijetí na ministerstvu vnitra, kde chtěla vyjádřit své znepokojení nad situací v oblasti lidských práv a nad tím, že polské lize je upíráno úřední schválení. FIDH znovu zdůrazňuje, že v době, kdy polské úřady se pokoušejí, jak se zdá, dokázat v cizině svou snahu po liberalizaci, je nezbytné, aby polská liga mohla působit normálně, bez obav z represálií. FIDH je hrda na existenci a akce této členské ligy a bude usilovat o další prohloubení kontaktů s ní; proto vyzývá aktivisty lidských práv ostatních lig, aby jí poskytly veškerou možnou pomoc, končí článek v La Lettre. Časopis dále přináší fascimili první strany bulletinu polské ligy. Jeho název je Biuletyn informacyjny, první číslo vyšlo 15.zářím 1987 a uváděná adresa je: Polska Liga Praw Człowieka, Jan Kostecki, ul.Klonowica 16 b|15, 71-244 Szczecin 6, telefon 77327.

Rumunsko: uvádíme v plném znění projev pí Stolojanové, předsedkyně rumunské ligy pro lidská práva, která působí v exilu; projev přednesla jménem FIDH před subkomisí pro lidská práva OSN v Ženevě dne 18.8.1987:

"Situace v oblasti lidských práv v Rumunsku musí být posuzována ve světle celkových poměrů posledních let, kdy v zemi panuje hospodářský chaos, morální klima je stále tíživější a kontrola úřadů nad veřejným a soukromým životem stále pronikavější.

Pokud jde o životní podmínky a právo na život, je třeba uvést, že vedení země vyváží velkou část zemědělské produkce, aby mělo prostředky na industrializaci, která se vůbec nevyplácí, a že rumunské obyvatelstvo zažívá nejtěžší potravinovou nouzi od 50.let. Znovu byly zavedeny přidělové lístky a před obchody jsou mnohahodinové fronty, v nichž stojí lidé někdy nadarmo.

Na striktní minimum byly omezeny dodávky topiva, elektriny a plynu. Také doprava funguje špatně, vzhledem k omezením prodeje pohonných hmot.

Rodinný život, zdraví, zaměstnání i bydlení jsou podrobeny kontrole úřadů prostřednictvím tzv. dekretů. Tak např. proto, aby se zvýšila porodnost, musejí se ženy v plodném věku podrobovat pravidelným lékařským kontrolám, jejichž účelem je zjištění případného těhotenství. Ty, které to odmítnou, jsou zbaveny lékařské péče a vystavovány morálnímu nátlaku. Pokud jde o postavení pracujících, jsou ve smyslu "kolektivní smlouvy" z roku 1983 ještě úžaji připoutání ke státu a ke straně. Svobodné odbory, SLOMR, založené v roce 1979, byly rychle rozpuštěny po stávkách v jiniském úvale. Podle kolektivní smlouvy nemají pracující už zaručené mzdy, nýbrž mzda závisí na produkci celého podniku a není-li splněn plán, snižuje se. Rumunské úřady neumožnily Mezinárodní organizaci práce, aby její misijní delegace mohla přijet do Rumunska a přezkoumat zde pracovní podmínky.

Svoboda projevu ve všech oblastech (tisk, sdělovací prostředky, sdružování, shromažďování, poštovní styk, telefonní styk) je podrobena dohledu všudypřítomných ideologických "orgánů". Všechny spoje jsou kontrolovány státní policií - Securitate. Podle dekretu č. 408 o "státním tajemství", který ostatně nebyl nikdy zveřejněn, je možno trestně stíhat kohokoli, kdo promluvil s cizincem. Veškerá otevřená kritika je okamžitě potlačena a její původce bývá potrestán vězením.

Rumunská vláda neuznává pro rumunské občany právo na opuštění země a na opětný návrat do ní, i když je toto právo zaručeno helsinským Závěrečným aktem. Paragraf 12 zákona o cestovních pasech stanoví, že vydání pasu je ponecháno volné úvaze úřadů. Vystěhovat se chce mnoho lidí, a to ne pouze ti, kteří si přejí žít se svými příbuznými v cizině, nýbrž také ti, kdo pociťují nedostatek náboženské, politické, umělecké nebo etnické svobody. Jestliže čekací doba pro lidi, kteří se chtějí vystěhovat za příbuznými, činí dva až tři roky, neplatí v případech ostatních žadatelů žádná pravidla. Kandidáti na emigraci jsou zastrašováni a jsou podrobováni různému šikanování, ba dokonce brutálnímu násilí. Protože je rumunským úřadům dobře známo, že západní země nerady udílejí, vzhledem k vysoké nezaměstnanosti, povolení k trvalému pobytu, vyhovují obvykle jen žádostem o vystěhování, protože vědí, že žadatel nesežene vízum některé západní země. Podle § 245 trestního zákona se trestá pokus o ilegální opuštění republiky trestem odnětí svobody od šesti měsíců do tří let.

Pokud jde o náboženskou svobodu, vykonává stát prostřednictvím "Odboru pro kultury" přísnou kontrolu náboženské činnosti. I když jsou v Rumunsku kostely otevřeny, je náboženská výchova zakázána, svobodné hlásání náboženství není tolerováno a náboženské publikace téměř neexistují. Mnoho lidí je pronásledováno jen proto, že rozšiřovali bible, dovezené ze zahraničí. Náboženská shromáždění jsou přísně zakázána. Kampaně proti náboženství, které je označováno za mysticismus a tmářství, zasahuje nejvíce reformované protestanty, pravoslavné kněze, kteří vyčítají své hierarchii, že se podrobuje státu, a katolické kněze. Už několik let se dostává reformovaných protestantům, zejména baptistům, morální a materiální pomoci ze zahraničí, kam se někteří po značných těžkostech mohli vystěhovat. Situace pravoslavných kněží, volajících po náboženské svobodě, je krajně obtížná. Je znám případ otce Calciua, který mohl opustit Rumunsko teprve po mnohaletém věsnění a díky kampaním, které na Západě vedli obhájci lidských práv. Je možno se zmínit i o dvou pravoslavných kněžích, Stefanovi Gavrilovi a Radu Pamfilovi, kteří jsou pronásledováni.

Je nemožné zjistit, kolik je v Rumunsku politických vězňů; jsou známa jména přinejmenším 20 osob, z nichž některé jsou "nazvěstné". Navíc jsou důvody k tvrzení, že praxe internování do psychiatrických léčeben se v Rumunsku stále uplatňuje. Úřady odmítají poskytovat informace o vězních, kteří jsou žalářováni pro své přesvědčení a také se nic neví o hornících, kteří zmizeli

po stávce v jiulském úvale, a o odborářském předákovi Vasilu Paraschivovi. Rovněž o bývalých věznicích je velmi málo informací.

Pokud jde o právo na kulturní činnost a vědecké bádání, uzavřely rumunské úřady v posledních letech několik kulturních středisek a výzkumných ústavů, jako např. ústavy matematiky, chemie a historie. Stará historická čtvrť ve středu Bukurešti byla nedávno zbourána, aby udělala místo "administrativnímu centru". Toto ničení, k němuž dochází po celém Rumunsku, je zásahem proti kultuře a tradicím. Představuje v evropských zemích unikátní případ, stejně jako je unikátním případem svěvolná a chaotická povaha současné rumunské moci."

V samizdatu nově vyšlo...

V tomto roce nebudeme nadále moci uvádět jednotlivé stati časopisů, jejichž anotace přinášíme. Důvody jsou technické: časopisů přibývá a chceme-li čtenáři Infochu poskytnout celkový pohled na nezávislou publicistiku, musíme se omezit na poukazy na jednotlivá periodika a sborníky. Sporadicky chceme upozorňovat pouze na články, dotýkající se přímo Charty 77, event. problematiky lidských práv či jiným způsobem závažné.

Rovněž upouštíme od dalšího publikování přehledu "V hudebním samizdatu nově vyšlo..." a laskavého čtenáře odkazujeme na časopis Jazz-stop, na brněnský sborník Host a na Veknoviny, kde tyto přehledy vycházejí.

V několika loňských číslech Informací o Chartě 77 jsme uveřejnili v této rubrice údaje o asi 200 kazetových a cívkových albech, především z oblasti neoficiálního rocku, folku a soudobé avantgardní vážné hudby. Všechna tato alba jsou se stavěna z dostupných nahrávek uplynulých 17 let, vybavena obálkami a většinou i textovými přílohami. Zájemcům o čs. hudební samizdat podá podrobnější informace Petr Cibulka, Vrázova 53, 616 00 Brno, telefon 756221 (přiložte známku na odpověď).

Rádi bychom více anotovali nezávislou knižní produkci - prosíme vydavatele, aby nás informovali o vydaných dílech, tj. knihách, sbornících apod.

Obsah - listopad, 1987, 143 str. A4, 2 reprodukce

Střední Evropa - sv. IK, listopad 1987, 192 str. A4, 2 reprodukce

Jazz-stop 3-4, roč. 1987, 75 stran A4 + příloha Dveře č.3

Přináší mj. dokumentaci a informace o případu "Služetín" (vč. sdělení VONS č. 677 a 678), polemiku kolem Unijazzu a projev Oty Veverky na shromáždění k uctění památky Johna Lennona.

Lidové noviny č.1, roč. 1988

Vyšlo první číslo, po loňských dvou zkušebních. Přináší mj. několik materiálů k manifestaci na Staroměstském náměstí 10.12.1987, informaci o střídání mluvčích Charty 77, rozhovor s Arvo Valtonem, estonským spisovatelem, který nedávno navštívil Prahu.

Rudolf Battěk: Úvaha téměř masarykovská (Jaroslavu Mezníkovi k šedesátinám), 9 stran A4

Miloš Rejchrt: Projevy mravní nouze (Poznámky a otázky nad 25. synodem Českobratrské církve evangelické), 4 strany A4

Miloš Rejchrt: "...proč rok 1968 pro mne zůstává světlým datem...", 4 strany A4

Milen Hübl: Okouzlená magie čísel (politologická úvaha), 2 strany A4

Krátké zprávy

Setkání se členem Kongresu USA

Dne 26.12.1987 se při příležitosti své návštěvy v Praze setkal člen Kongresu USA Donald E. "Buz" Lukens se signatáři a stoupenci hnutí občanské iniciativy Charta 77 Pavlem Bratinkou, Martinem Paloušem a Petruškou Šustrovou. Ti informovali pana Lukense o poslání a cílech Charty a o zkušenostech, které za jedenáct let své existence učinila. Dále se hovořilo o současné situaci na poli lidských práv v Československu a o možnostech a perspektivách, které pro země sovětského bloku skýtá nová politická atmosféra, vzniklá v souvislosti s ohlašovanými programy společenské přestavby v těchto zemích a se zlepšujícími vztahy mezi oběma supervelmocemi. Rozhovor se uskutečnil z iniciativy pracovníků velvyslanectví USA v Praze a trval zhruba dvě hodiny.

*

IGFM - na helsinské konferenci ve Vídni

Čs.výbor Mezinárodní společnosti pro lidská práva (IGFM) se sídlem ve Vídni je prostřednictvím svých zástupců akreditován u následné helsinské konference (KBSE) od jejího zahájení v r.1986. Doposud předal představitelům 35 účastnických států celkem čtyřikrát aktualizované seznamy pronásledovaných a nespravedlivě stíhaných osob v Československu, přičemž v poslední listině z listopadu 1987 se nachází 81 jmen. Zástupci čs.výboru též projednávají s delegáty některých západních vlád konkrétní případy dlouholetých a nejhůře zdravotně postižených vězňů, předávají delegacím i novinářům dokumenty Charty 77, sdělení VONS, zprávy jazzové sekce a jiné materiály, zabývající se situací v Československu. Kromě toho působí čs.výbor IGFM jako prostředník při předávání žádostí o sloučení rodin čs.uprchlíků v Rakousku a NSR a intervenuje ve věci jejich žádostí o azyl.

*

Protest IHF

Mezinárodní helsinská federace poslala prezidentu ČSSR, předsedovi federální vlády a vedoucímu čs.delegace na KBSE ve Vídni dopis, v němž protestuje proti policejnímu zásahu proti kolektivu mluvčích Charty 77, který se měl konat 22.11.1987 v bytě Libuše Šilhánové. V dopise, který podepsal ředitel výkonného výboru Gerald Hagler, se uvádí, že IHF tento zásah považuje za nesporné hrubé porušení helsinského Závěrečného aktu.

*

Založení Chelčického ceny

Soukromá nadace The Chelcicki Prize, 12 Gower Street, London WC1 se rozhodla odměňovat na konci každého akademického roku Chelčického cenou autora eseje sepsaného na zadané téma. Hodnota ceny může dosáhnout výše 500 liber. Podmínky k udělení ceny jsou následující: Uchazeči o cenu musejí být českoslovenští občané trvale bydlící v Československu. Rozsah eseje nesmí přesáhnout 10 000 slov. Musí být napsán v češtině, slovenštině nebo v angličtině, francouzštině či němčině. Pokud bude napsán česky nebo slovensky, musí být opatřen anglickým, francouzským či německým resumé. Esej musí být připraven k publikování. Esej ucházející se o cenu v daném akademickém roce se musí dostat do rukou členů nadace do konce dubna. Předložené práce budou posouzeny odbornou porotou a nadace si vyhrazuje právo cenu neudělit pokud žádná ze zaslanych prací nebude odpovídající úrovně. Předpokládá se, že vítězný esej bude publikován v domácím oficiálním tisku či v samizdatu a nadace zajistí jeho překlad a publikování v některém západním časopise. Vítězná práce by měla osvětlit povahu a dějiny československé kultury a společnosti.

Tématem pro akademický rok 1987-88 je "zákonost" ("legality").

*

Beseda ve Vizovicích

Dne 21.12.m.r. se uskutečnila ve Vizovicích u Gottwaldova beseda s několika pražskými signatáři Charty 77 (mezi nimi byl i Václav Havel). Zúčastnilo se jí asi 40 lidí. Přítomným občanům z Gottwaldova a okolí se dostalo základních informací o Chartě 77 a o její práci a cílech, diskutovalo se také o literárním samizdatu, SPUŽA a dalších nezávislých iniciativách.

*

Případ Ericha Kulky pokračuje

Dne 10.12.1987 obdržel právní zástupce E.Kulky JUDr.Danisz vyjádření žalovaných ze dne 10.10.87 k žalobě o ochranu osobnosti. Uvádějí v něm, že inkriminovaná pasáž knihy "V zemi zaslíbené?" od J.Šebesty se opírá o údaj zveřejněný v č.20 a 21 periodika Tribuna z r.1972, který nebyl nikdy žalován, takže je zřejmě pravdivý. Navrhují, aby soud zamítl žalobu E.Kulky v plném rozsahu a uložil žalobci složit jistotu na náklady řízení (tj.finanční částku na předpokládané náklady soudního řízení).

Žalobce dr.Danisz odpověděl dne 11.12.87. Navrhuje, aby nebyl prováděn důkaz číslem 20 a 21 periodika Tribuna, neboť v tomto řízení není prostředkem, jímž lze zjistit skutečný stav věci. Dále navrhuje, aby vzhledem k tomu, že údajná pravdivost žalovaného pomlouvačného výrazu je dokládána výlučně novinovým článkem, nebylo návrhu žalovaných na složení jistoty na náklady řízení vyhověno.

*

Předseda výboru JS Karel Srp na svobodě

Dne 1.1.1988, byl z NVÚ Ostrov n.Ohří propuštěn po 16měsíčním věznění Karel Srp. Byl tam eskortován den před propuštěním, aby ho nemohli v Plzni, kde byl vězněn, uvítat jeho příbuzní a přátelé, kteří čekali před borskou věznicí.

Karel Srp je ve výborném psychickém stavu a relativně dobře informován o událostech, které proběhly po dobu jeho věznění. V rozhovoru pro anglický časopis EER uvedl, že 2 až 3 měsíce chce studovat změny ve společnosti. "Objevily se nové termíny", řekl, "jako glasnost, perestrojka a další. A došlo tady k určitým společenským posunům, mám na mysli třeba demonstraci za lidská práva, věci kolem Lennona. Jak teď za pár hodin, co jsem na svobodě zjišťuji, tak zde vyšly nové samizdatové edice, slyším nové pojmy, které jsem neznal, čili já se nejdřív musím pustit do práce prostudovat, jaký je pohyb v této společnosti a potom řekneme, co dál. Legalizace JS bude na prvním místě, protože my se domníváme, že čs.ústava nám tuto legalizaci plně poskytuje, byli jsme legální 15 let a já doufám, že dalších 15 let budeme. Nedoufám, já jsem o tom přesvědčen".

Na uvítanou Karla Srpa proběhl dne 8.ledna v Opolanech u Poděbrad koncert, na kterém vystoupily skupiny MGH band a Psi vojáci, brněnské skupiny Ještě jsme se nedohodli a "E", folkový kytarista Milan Jakobec a harmonikář Jim Horáček-Čert. Koncertu se zúčastnilo asi 200 osob a sledovali jej též příslušníci StB, aniž proti koncertu zasáhli.

*

Stížnost Věňka Šilhána

Signatář Charty 77 prof.ing.Věněk Šilhán, CSc., poslal ministru vnitra ČSSR Vratislavu Vajnarovi dne 3.1.t.r. stížnost, v níž žádá přešetření pracovníků Stní bezpečnosti a pasové kontroly ze dne 9.12.1987. Toho dne chtěl V.Šilhán odcestovat letecky do Moskvy. Jak jsme již referovali (viz sdělení VONS č.714 a článek "Účast Charty 77 na moskevském semináři" v Infochu 77|17|87), měl se Věněk Šilhán spolu s Janem Urbanem účastnit leteckého zájezdu do Moskvy, kde probíhal seminář nezávislých klubů s mezinárodní účastí. Věněk Šilhán ve své stížnosti dovozuje, že postup státních orgánů byl nesprávný a že důvody, které tyto orgány uváděly, když mu zabránily v odcestování, byly nepravdivé.

*

Policejní zadržování v Den lidských práv

Signatář Charty 77 Rudolf Bereza z Hluboček-Mariánského údolí u Olomouce zaslal dne 21.12.1987 dopis ministru vnitra ČSSR, v němž popisuje počínání příslušníků SNB ve dnech 8., 9. a 10. prosince. V souvislosti se Dnem lidských práv, vyhlášeným OSN, byl totiž Rudolf Bereza na svém pracovišti i v místě svého bydliště nepřetržitě sledován tajnou policií a 10. prosince v době konání manifestace za politické vězně na Staroměstském nám. v Praze předveden na oddělení VB a vyslýchán.

Rudolf Bereza vyjadřuje v dopise údiv nad tím, že ve chvíli washingtonských jednání o míru a lidských právech podnikali pracovníci československého ministerstva vnitra akce, jež jsou v rozporu s duchem těchto jednání a že za složité hospodářské situace v naší zemi jsou uvolňovány prostředky na sledování občanů, kteří aktivně sledují dodržování lidských a občanských práv.

Petr Holubář z Gottwaldova zaslal Generální prokuratuře ČSSR dne 23.10.1987 žádost o přezkoumání zákonnosti postupu orgánů ministerstva vnitra v Gottwaldově. Žádá, aby bylo přezkoumáno, zda zákrokem příslušníků SNB v Gottwaldově nedošlo k naplnění skutkové podstaty trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele v souběhu s tr. činem omezování osobní svobody. Dne 10.12. byl P. Holubář více než 5 hodin zadržován na OO VB v Gottwaldově bez jakéhokoliv zdůvodnění, výslechu nebo protokolu.

Stanislav Devátý zaslal podobnou žádost Generální prokuratuře ČSSR dne 20.12.1987. Dne 9.12. byl bez uvedení důvodu zadržen a propuštěn byl až po 25 hodinách. Během pobytu v cele předběžného zadržení byl stále filmován kamerou, která tam byla umístěna.

Signatář Charty 77 Miloslav Trégl, Gottwaldovo nám.1, 386 01 Strakonice, byl dne 10.12. po 11 hodin zadržován na StB a vyslýchán na Charty a na manifestaci ke Dni lidských práv OSN, již se chtěl zúčastnit. Ve své stížnosti ministerstvu vnitra uvádí, že jeho předvedení a zadržování bylo nezákonné.

*

Stížnost Víta Pelikána

Ing. Vít Pelikán, Na Vozovce 21, Olomouc, podal dne 7.12.1987 stížnost Generální prokuratuře; kopie zaslal nejvyššímu soudu ČSR, předsedovi vlády ČSSR, ÚV KSČ, kardinálu Tomáškovi a VONS. Uvádí v ní, že od r.1968 je on i jeho rodina šikanována a pronásledována, a to "v důsledku (jeho) příbuzenského vztahu s bývalým ředitelem čs. televize, t.č. poslancem Evropského parlamentu Jiřím Pelikánem a v důsledku (jeho) konverze na křesťanskou, katolickou víru". Jako příklad nezákonného postupu StB vůči němu uvádí, že dne 2.10., kdy mělo být hlavní líčení s jeho přítelem Michalem Mrtvým, byl StB sledován a později zadržován v budově SNB bez udání důvodů. Spolu s ním tam byli zadržováni Jan Kišš a Petr Holubář z Gottwaldova. "Petr Holubář musel sedět do půl těla svlečený, v chladné místnosti, s utaženými železky na ruce."

Vít Pelikán popisuje sledování i v dalších dnech, 23.10., 11.11., 15.11.

"Dozvídám se na sebe různé pomluvy", píše dále V. Pelikán, "že jsem antisocialistický, protistátní živel, že nejsem žádný křesťan, ale žid po babičce, prý jsem ve skupině, která si lehá při soudech na zem a bije s 'policajtama', že si říkáme 'chartisti' a podobné spletenice výmyslů. Vypadá to tak, že se mě snaží očernovat jako kriminálního živla, na kterého je třeba si dávat pozor, a tím vyvolat v okolí mého bydliště a u mého zaměstnavatele nedůvěru vůči mně, abych nemohl vykonávat svou práci."

Vít Pelikán v závěru stížnosti žádá, aby bylo zastaveno nezákonné protiústavní omezování a šikanování, jemuž je vystaven.

V dodatku ke své stížnosti popisuje, jak byl sledován 10.12. dvěma vozy a několika příslušníky StB. Akci řídil npor. StB Aleš Štajgr.

*

Protest zakladatelů SPUSA

Osmdesát zakládajících členů Společnosti přátel USA z Gottwaldova zaslali 28.12.1987 prezidentu republiky Gustávu Husákovi a generálnímu tajemníkovi ÚV KSČ Miloši Jakešovi protest proti tomu, že je v posledních měsících státní bezpečnost neustále šikanuje. Například jsou často předvoláváni, zadržováni a vyslýcháni o údajné činnosti SPUSA; k výsledkům jsou předvoláváni jejich rodiče; příslušníci StB je často sledují a pomlouvají je na občanských výborech i u zaměstnavatelů; jsou činěny pokusy vystěhovat je z bytů; zaměstnavatelům je doporučováno, aby s nimi rozvázali pracovní poměr. Proti tomu tito občané ostře protestují a žádají zastavení všech protiprávních akcí směřujících proti jejich osobám.

*

Ondřej Hoch žádá o milost

Dne 12.10.1987 odaslal Ondřej Hoch Vojenské kanceláři prezidenta republiky žádost o udělení milosti. V roce 1984 byl O.Hoch odsouzen vyšším vojenským soudem v Příbrami ke 13 rokům odnětí svobody pro § 105 - vyvědačství ve prospěch Iráku, se zařazením do III.NVS. V žádosti O.Hoch popisuje průběh vyšetřování a soudního líčení a tvrdí, že celý případ domnělé špionáže je vykonstruován vyšetřovateli StB. Trestná činnost byla O.Hochovi prokázána především "tajným dodatkem" k výpovědi jednoho ze dvou svědků, se kterým ovšem nebyl O.Hoch seznámen. Proto nemohl O.Hoch proti rozsudku podat odvolání ani se jinak bránit. Po dobu vyšetřování byl O.Hoch různě zastrášován. S přiděleným obhájcem mu bylo umožněno se poradit až při seznámení s výsledky vyšetřování. O.Hoch píše: "Je nutné zdůraznit a připomenout, že irácký lid již sedmý rok trpí válkou a je tudíž absurdní a navíc urážlivé obvinit představitele spřáteleného Iráku, že by kdykoliv a obzvláště v této, pro celý národ těžké době, organizovali výzvědnou činnost na území tisíce kilometrů vzdáleného Československa." Protože všechny dosavadní protesty proti odsouzení nebo průběhu vyšetřování byly O.Hochovi zamítnuty, a dále je šikanována jeho rodina, nevidí jinou možnost uzavření případu než cestou udělení milosti. V závěru své žádosti píše: "Z důvodu, že čin, jehož spáchání není zatím v mých možnostech vyvrátit, nebyl spáchán, i dle textu rozsudku, z nepřátelství k republice, využívám této možnosti a žádám o prominutí trestu cestou udělení milosti."

(O.Hoch je vězněn od 29.3.1984, při normálním průběhu skončí jeho trest 29.3.1997.)

Sdělení Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, československé ligy pro lidská práva, členu Mezinárodní federace pro lidská práva (FIDE)

Všechna sdělení VONS jsou zasílána Federálnímu shromáždění. Jména a adresy členů VONS jsme zveřejnili ve sdělení č.713.

Sdělení č.718 (Pokračování v případě údajné propagace fašismu)

Ve dnech 6. a 7.ledna 1988 projednával senát krajského soudu v Plzni, jemuž předsedal JUDr.Jindřich Pastner, odvolání proti rozsudku v tr.věci (č.sp. 4 T 280/87), o níž jsme referovali ve sdělení č.707. Jde o případ deseti mladých lidí z Merklína na Karlovarsku, kteří jsou trestně stíháni především za údajnou podporu a propagaci fašismu a podobného hnutí (§ 261 tr.z.). Hlavní líčení v této trestní věci proběhlo již 23.listopadu 1987 před senátem okresního soudu v Karlových Varech, který se skládal z Víta Proška a Viktora Davida a jemuž předsedala JUDr. Blanka Bachrová. Okresní soud shledal všechny obžalované vinnými a odsoudil je k těmto trestům:

Jána Gorase k pěti měsícům odnětí svobody v I.NVS, Romana Oberreitera, Radka Rožu, Radka Popluhára, Pavla Kotheru a Romana Šidu k podmíněnému trestu v trvání čtyř měsíců, Josefa Müllera k podmíněnému trestu tří a půl měsíce, Otu Šuvera a Vladimíra Ramse k podmíněnému trestu tří měsíců a Helmuta Müllera k podmíněnému trestu osmi měsíců. Proti rozsudku se odvolal okresní prokurátor a dále - ve prospěch obžalovaných - rozsudek odvoláním napadla zástupkyně oddělení péče o mládež okresního národního výboru, obžalovaní Pavel Kothera, Josef Müller, Helmut Müller a Vladimír Rams, jakož i rodiče P.Kothery, J.Müllera a V.Ramsa. Prokurátor žádal vyšší tresty, neboť zastává názor, že skupinová trestná činnost nemůže být hodnocena trestem při dolní hranici trestní sazby. Ostatní odvolatelé poukazovali na četné nedostatky dosavadního řízení: na nátlak na obviněné (všichni obvinění až na Jána Gorase před soudem I.stupně odvolali svou výpověď z přípravného řízení), na to, že žádný svědek nepotvrdil, že by v merklínském klubu SSM kdykoli k žalovanému jednání došlo. Odvolatelé argumentovali také tím, že kritiku poměrů nelze zaměňovat za propagaci fašismu nebo další tr.činy podle §§ 103, 104, 193 (hanobení republiky a jejího představitele, hanobení státu světové socialistické soustavy a jejího představitele, hanobení národa, rasy a přesvědčení). V průběhu odvolacího řízení vyšlo mj.najevo, že zmíněný klub SSM byl v r.1986 od října až do konce roku opravován a nebyl členům ani veřejnosti přístupný, přičemž rozsudek hovoří o tom, že nejméně od října 1986 se v něm měla dít trestná činnost.

Odvolací soud vynesl rozhodnutí, že se celá věc vrací okresnímu soudu v Karlových Varech k došetření, a propustil Jána Gorase z vazby, v níž se nacházel od 7.září.

Praha 10.ledna 1988

Pozn.red.: Z technických důvodů je tentokrát zařazena rubrika VONS na konec čísla

*

Vyjádření dvou signatářů Charty 77

Mluvčím Charty 77.

Milí přátelé, k Vašemu dokumentu č.2/88 ("Výzva k solidaritě s Rumunskem" - pozn.red.) připomínáme: Politická prohlášení ať na svou osobní odpovědnost sepisují a podpisují občané, které k tomu nutí pouze svědomí, a také Vy, ne však jako mluvčí Charty. Jako mluvčí byste se měli varovat prohlášení v užším smyslu politických, abyste neopustili střízlivou a univerzální základnu úvodního prohlášení Charty 77 z 1.1.1977.

Vaši Jan Dus a Miloš Rejchrt

14.ledna 1988

Pozn.red.: Došlo po uzávěrce

Přetiskování či jiné přebírání textů zveřejněných Infochem je možné jen s uvedením pramene. Bez uvedení pramene je možno přebírat dokumenty Charty 77, sdělení VONS, petice, otevřené dopisy, fejetony, jakož i texty, z jejichž charakteru či uvedení je zřejmé, že nebyly psány přímo pro Infoch.
